

Digiajan peruskoulu 2017

Tilannearvio ja toimenpidesuosituksset

STRATEGIA

Koulujen digitalisaation tilaa arvioitiin strategian, toimintaympäristön, opettajien ja oppilaiden digitaalisen osaamisen, digiresurssien hyödyntämisen sekä kehittämisen ja tuen näkökulmista.

Digitalisaatioon liittyvät
opettajakohtaiset tavoitteet
on määritelty.

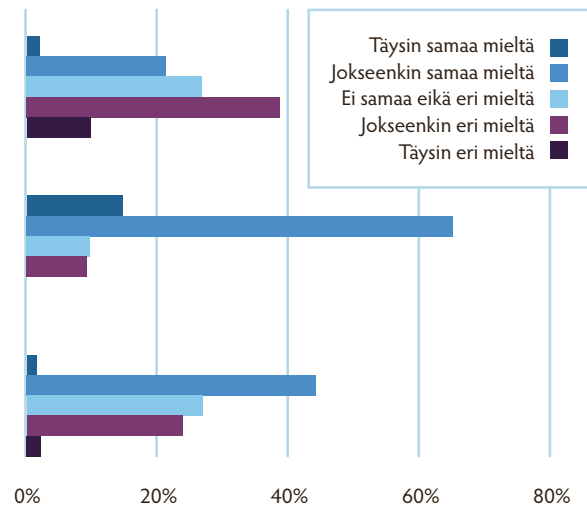
Digitalisaation edistymistä arvioidaan
suhteessa koulun yhteisesti sovittuihin tavoitteisiin
suunnitelmallisesti ja säännöllisesti

Työyhteisöillä on visio,
joka sisältää seikkaperäiset tavoitteet
digitaalisen oppimisen mahdollistamiseksi

Rehtorien mukaan koulujen digistrategiat ovat hyvässä vauhdissa. Tavoitteeseen on silti vielä matkaa.

Kouluilla on jo pitkän tähtäimen suunnitelmia digitalisaation edistämiseksi ja kouluyhteisöjä on jonkin verran sitoutettu asiaan. Valtaosassa kouluja strategia-työ on kuitenkin kesken.

Kokemuksia digitalisaatioon liittyvistä strategioista (rehtorit)

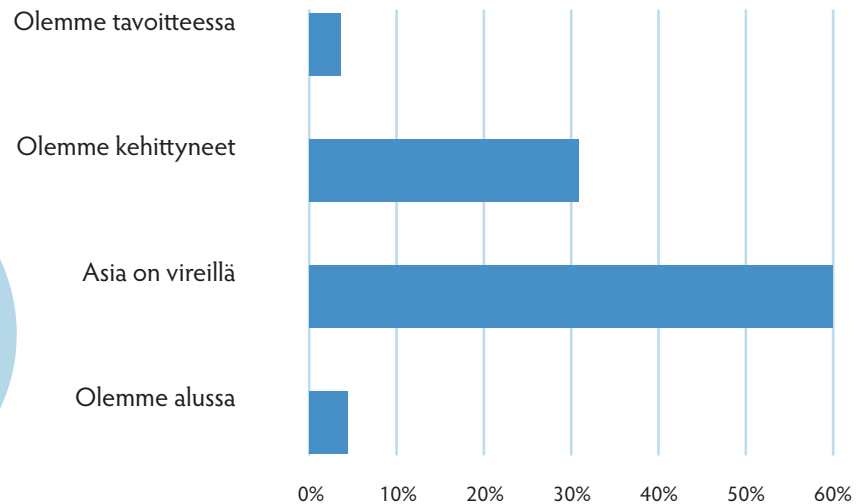

STRATEGIA

"Ollaan edetty omaa, inhimillistä vauhtia. Nyt on hyvä draivi. Lähikouluttajat tulevat jotenkin tosi kivaan aikaan, ja oikealla otteella. Oma pajatyyppinen puoliveso lisäsi pököä pesään! Juuri nyt meneillään intensiivinen, kiva vaihe."

"Alueellinen tvt-strategia ei ole jalkautunut onnistuneesti kouluunne ja olemme laatimassa alueelliselta pohjalta koulun omaa tvt-strategiaa."

Tavoitetaso: Koulullani on strategia, jonka avulla pyritään saavuttamaan digitalisaation tavoitteet (rehtorit)

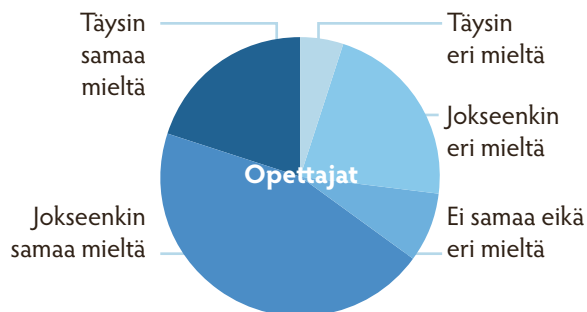
TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Oppilaat käyttävät erilaisia digilaitteita vapaa-ajallaan aktiivisesti, mutta opetuksessa niiden hyödyntäminen jää satunnaiseksi. Opettajat käyttävät tietokoneita ja tabletteja opetuksessa oppilaita enemmän. Kaikkiaan digilaitteita käytetään opetuksessa vain korkeintaan viikoittain.

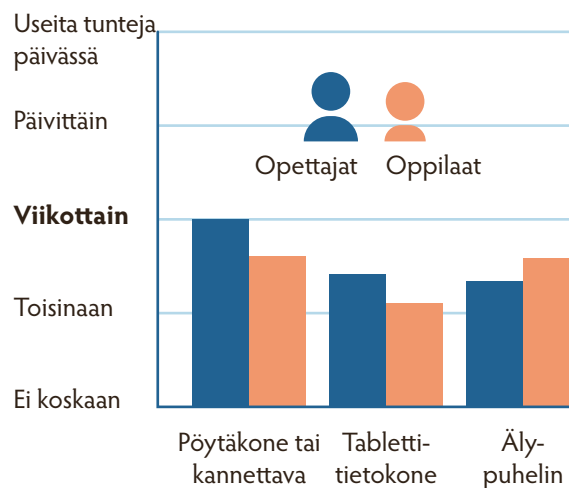
"Laitteiden ja ohjelmistojen yhteensopivuuteen pitää kiinnittää entistä enemmän huomiota. Halutaan nopeampaa ja helpompaa - ei tuskaa ja takkuamista. Haasteena on laitteiden nopea kehittyminen ja toimintojen muutos suhteessa koulujen hankintojen päätöksentekoon esim. laitehankinnoissa. Ketterämpiä ratkaisuja kaivataan, vaikka se lienee hankalaa, ettei kaikki villiinny. Suurin muutos on kuitenkin tehtävä digiympäristöissä toimivien henkilöiden päiden sisällä. Mikään laite ei korvaa ajatteluntaitoja."

"Hyvä toimintaympäristö: verkot ja laitteet ovat edellytys kehitymiselle. Vasta kun infra kunnossa voidaan aidosti kehittää digitaalista toimintakulttuuria."

Koulullani on käytössä riittävän nopea ja toimiva internetyhteys (Opettajien vastaukset)

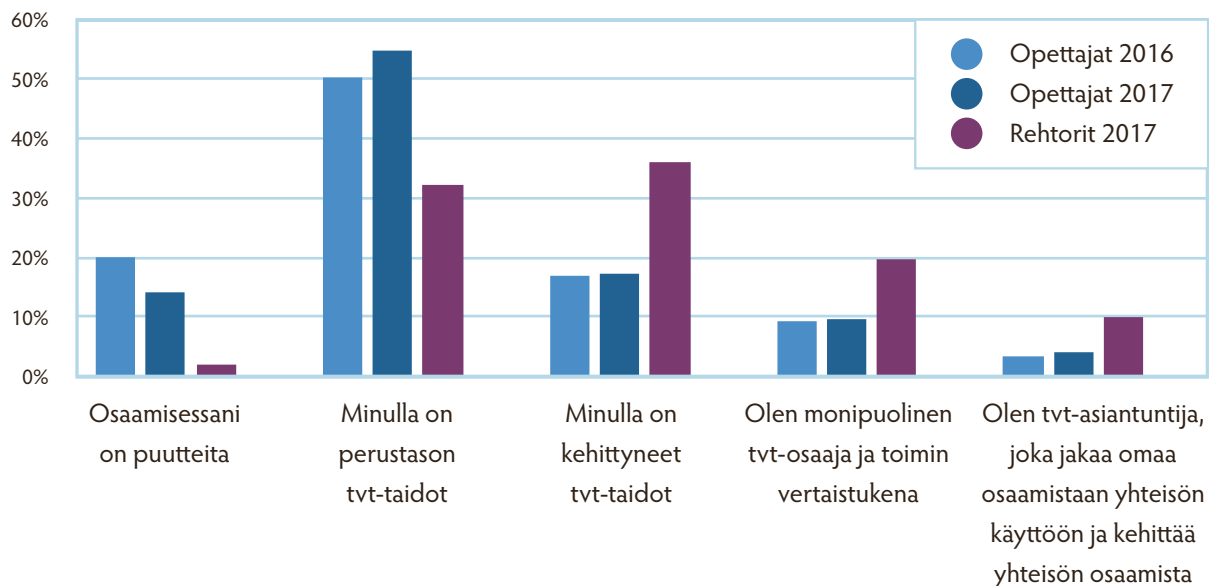

Opettajien ja oppilaiden eri laitteiden käytön aktiivisuuden keskiarvot

OSAAMINEN

Opettajien ja rehtorien koettu tvt-osaamisen taso

Opettajat hallitsivat ICT-taitotestissä parhaiten tiedonhakuun, viestintään sekä sovellusten asennukseen ja päivitykseen liittyvät tehtävät. Heikommin osattiin alkeisohjelmointia, sovellusten käyttöönottoa sekä tietoverkkoja.

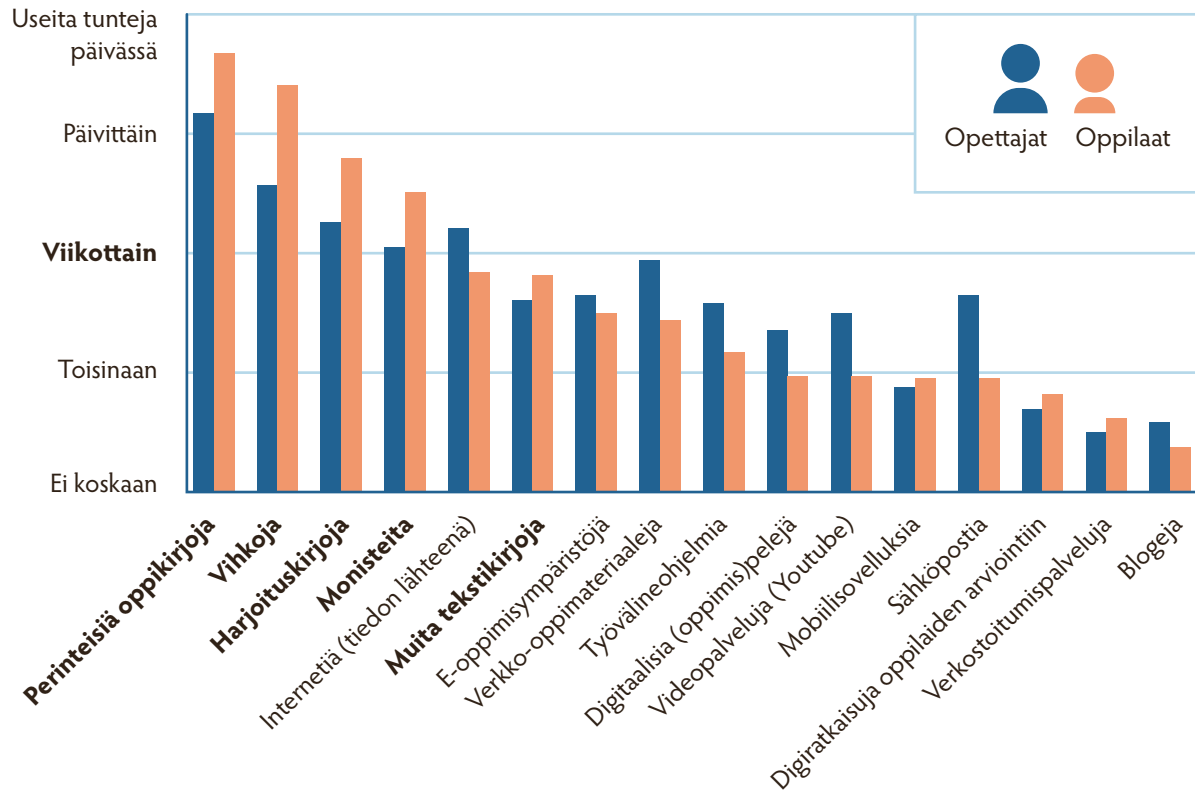
Oppilaat menestyivät ICT-taitotestissä parhaiten tiedonhakuun, tekstinkäsittelyyn ja viestintään liittyvissä tehtävissä. Merkittäviä puutteita oppilaiden osaamisessa todettiin ehkä yllättäenkin tietokoneiden peruskäyttöosaamisessa ja mobiilisovellusten käyttöönotossa.

DIGIRESURSSIEN HYÖDYNTÄMINEN

Oppikirjat, vihot ja monisteet ovat yhä opetuksen keskiössä. Digitaalisista oppimateriaaleista ainoastaan internet (tiedon lähteenä) nousee lähelle perinteisten oppimateriaalien käyttöaktiivisuutta.

Oppilaat ja opettajat näkevät erilaisten materiaalin käytön tiheyden eri tavoin. Oppilaiden mukaan perinteisiä materiaaleja käytetään enemmän ja digitaalisia materiaaleja vähemmän kuin opettajien vastaavan arvion mukaan.

Opettajien ja oppilaiden arvio erilaisten oppimateriaalien hyödyntämisestä oppitunneilla

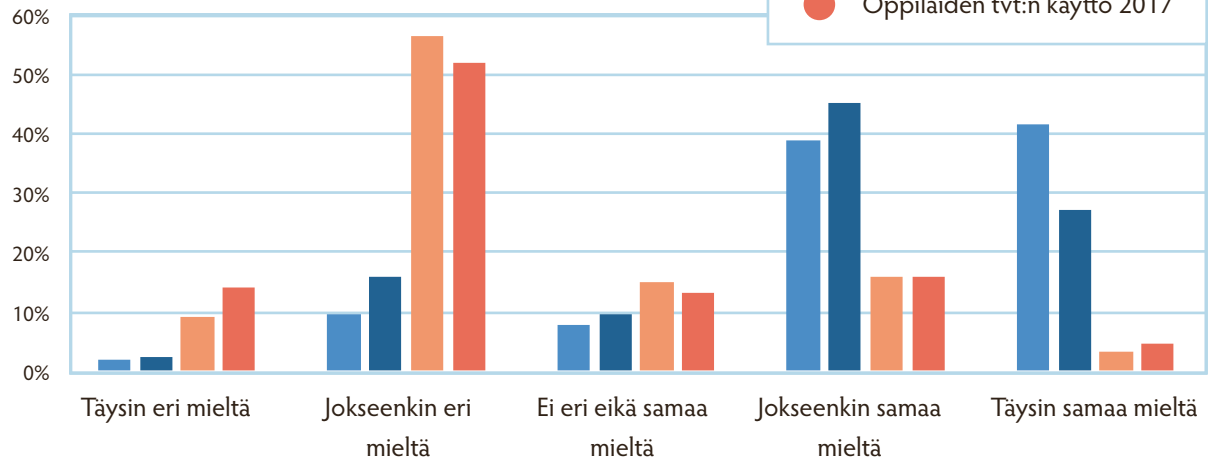

DIGIRESURSSIEN HYÖDYNTÄMINEN

Opettajat käyttävät oppitunneilla enemmän tieto- ja viestintätekniikkaa kuin oppilaat. 21 prosenttia opettajista kokee oppilaiden tieto- ja viestintäteknologian

käytön oppitunneilla olevan yleistä. Naisopettajien tunneilla oppilaiden teknologian käyttö on jonkin verran harvinaisempaa kuin miesopettajien.

Suurimmalla osalla tunneistani käytän itse/oppilaani käyttävä tieto- ja viestintätekniikkaa

"Rohkeutta uusien asioiden kokeilemiseen tarvitaan ehkä vielä enemmän. Paljon ollaan kiinni kirjoissa ja osittain opettajajohtoisuudessa."

"Opettajat toimivat hyvin eri tavoin, riippuen omasta kiinnostuksesta TVT:n opetuskäyttöön."

KEHITTYMINEN JA TUKI

Opettajat toivovat täydennyskoulutusta erityisesti (mobiili)sovellusten käyttöönottoon sekä ohjelmistojen asennuksiin ja päivityksiin, ohjelmointiin, sisällöntuottamiseen ja jakamiseen sekä pilvipalveluihin.

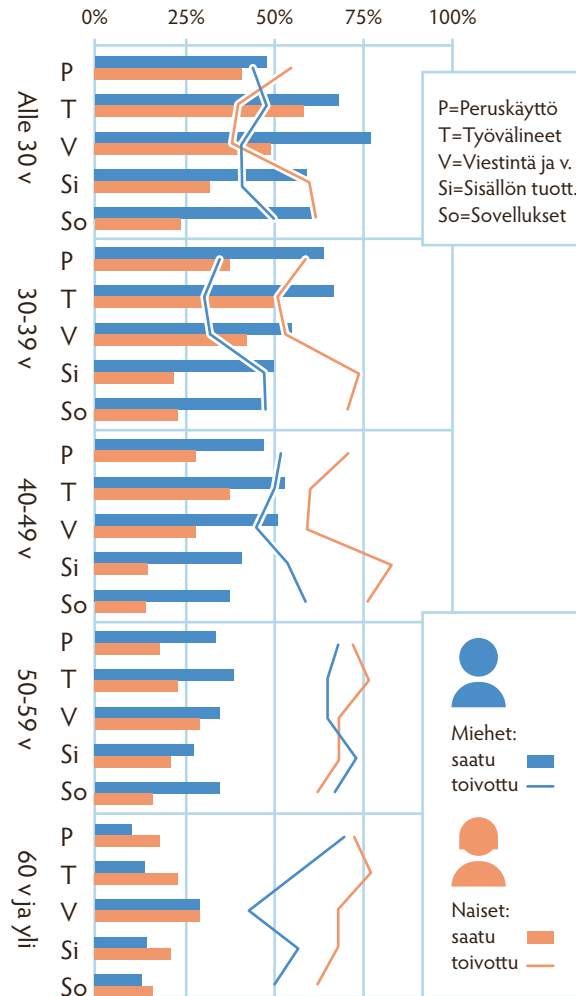
Täydennyskoulutusta digitaitoihin ilmoittivat saavansa eniten nuoret miesopettajat kun taas varttuneemmat ja naisopettajat toivoivat sitä eniten.

Kolmas osa Opekaan vastanneista opettajista oli osallistunut edellisen lukuvuoden aikana digitaitoihin liittyvään koulutukseen korkeintaan kuusi tuntia ja noin 15 prosenttia opettajista ei ollut osallistunut lainkaan.

Vastausten perusteella työnantaja osallistuu koulutuksen kustannuksiin, mutta ei aivan samassa määrin tue niihin osallistumista työajan puitteissa.

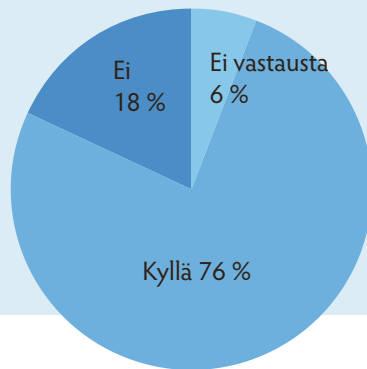
"Kokeilevaan itseopiskeluun kuluu paljon aikaa. Ohjausta ja lyhyitä kursseja kaivataan eri asioista. Vertaisryhmän avulla opitaan toisiltamme."

Opettajien saama ja toivoma täydennyskoulutus ICT-taitotestin moduuleittain ja ikä-ryhmittäin

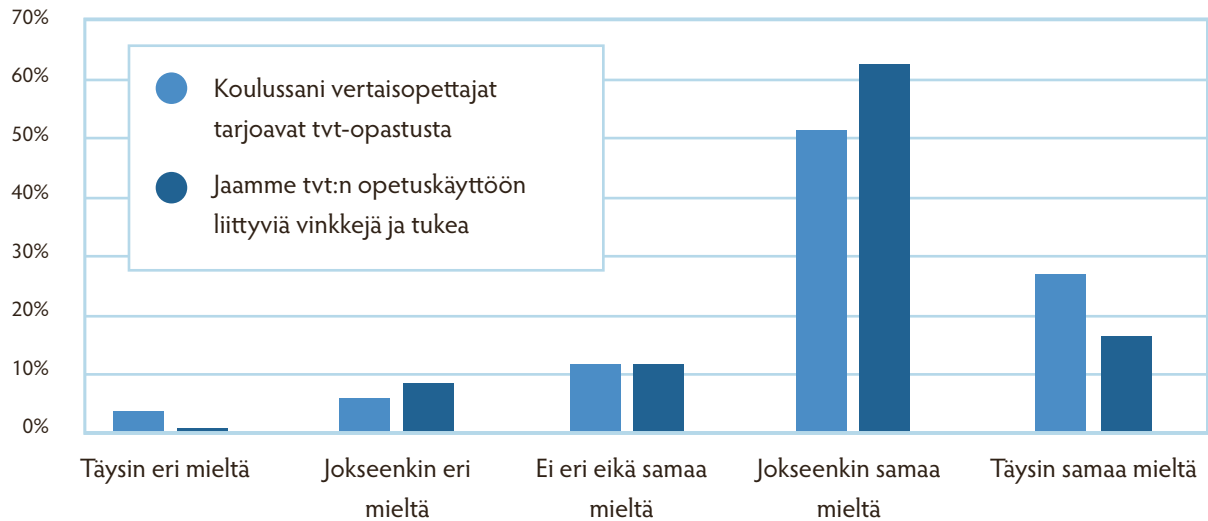

KEHITTYMINEN JA TUKEA

Hyödynnetäänkö koulussa rehtoreiden mukaan tutoropettajia?

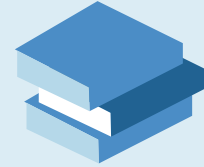
Opettajien kokemus vertaistuesta kouluissa

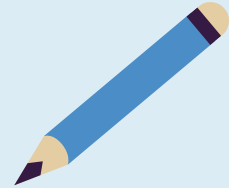
TOIMENPIDESUOSITUKSET

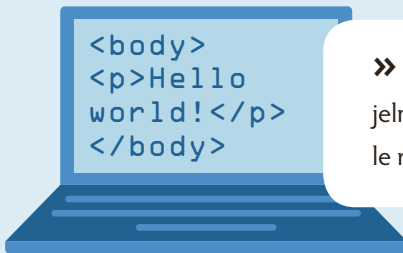
» Koulujen opetuksen digistrategiat tulee laatia tukemaan pedagogisia toimintasuunnitelmia. Strategiset tavoitteet pitää jalkauttaa koko koulyhteisöön ja muuttaa ne toimiviksi käytänteiksi. Strategioiden laadintaan olisi hyvä saada suuntaa antavia kansallisia linjauksia ja koulutusta.

» Rehtoreille ja koulun johtajille tulee tarjota digiajan koulun menestykselliseen johtamiseen liittyvää koulutusta ja työkaluja.

» Viihdepainotteiseen mobiililaitteeseen totuneille oppilaille tulee tarjota niin erilaisten laitteistojen peruskäyttöön kuin monipuolisiin sisältötaitoihin liittyvää opetusta ja kokemuksia.

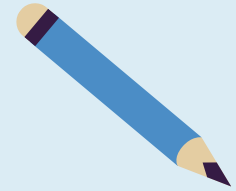
» Erityisesti opetussuunnitelman edellyttämän ohjelmoinnin opetukseen tulee jatkossa tarjota opettajille riittävästi täydennyskoulutusta.

TOIMENPIDESUOSITUKSET

» Koulujen laite- ja digioppimateriaalihankintojen tulee tukea digistrategiaa ja hankintatarpeiden perustua pedagogisiin lähtökohtiin. Opetuksessa tulee edistää oppilaiden aktiivista roolia digiresurssien hyödyntäjinä.

» Opettajien digiosaaminen tulee huomioida osana henkilökohtaisia kehityssuunnitelmia ja kehityskeskusteluja. Täydennyskoulutuksen tulee olla tarvelähtöistä ja tukea koulun digistrategiaa sekä opettajan henkilökohtaista kehityssuunnitelmaa.

» Opettajat tulee sitouttaa digiosaamisensa kehittämiseen ja tarjota monipuolisia täydennyskoulutusmahdollisuuksia opetushenkilöstölle tasapuolisesti.

» Digitaalisten peruskäyttötaitojen integroimista osaksi oppiaineita on syytä jatkossa tarkastella kriittisesti ja pohtia onko digitaalisten opetuksen syytä varata oma opintokokonaisuutensa.

Digiajan peruskoulu hankkeen aineisto koottiin keväällä 2017 edustavaan otantaan pohjautuen siten, että rehtorit (n=217), opettajat (n=1990) ja oppilaat (n=25838) vastasivat online-verkkokyselyyn opeka.fi (opettajat), ropeka.fi (rehtorit) ja oppika.fi (oppilaat). Opettajien ICT-taitotestiin vastasi 2162 opettajaa ja 9.-luokkalaisten osuuteen 5455 oppilasta.

Digiajan peruskoulu -hanke tarjoaa ajankohtaista tietoa koulujen digitilasta. Vuonna 2018 alkuvuodesta kerätään uutta aineistoa
– osallistu ja osallista!

<http://opeka.fi>
<http://ropeka.fi>
<http://oppika.fi>
<http://rosa.utu.fi/taitotesti>

<http://tietokayttoon.fi>
<http://minedu.fi/uusiperuskoulu>

Lisätietoja:

Tampere Research Center for Information and Media, TRIM, Tampereen yliopisto

Tutkimusjohtaja	Tutkija
Jarmo Viteli	Erika Tanhua-Piironen
<i>jarmo.viteli@uta.fi</i>	<i>erika.tanhua-piironen@uta.fi</i>

Koulutussosiologian tutkimuskeskus, RUSE, Turun yliopisto

Projektitutkija
Suvi-Sadetta Kaarakainen
susaka@utu.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Erityisasiantuntija
Tero Huttunen
Tero.Huttunen@minedu.fi

Tutkimus toteutetaan osana valtioneuvoston vuoden 2016 selvitys- ja tutkimussuunnitelman toimeenpanoa.

**VALTIONEUVOSTON
SELVITYS- JA TUTKIMUSTOIMINTA**